

OSNOVNE ŠOLE

ŠOLE ZA OTROKE S PRILAGOJENIM PROGRAMOM

ZAVODI

Številka: 6030-3/2026-3350-19

Datum: 9. 6. 2026

Zadeva: Dodatna pojasnila glede ocenjevanja znanja in napredovanja učencev

Spoštovani.

Na podlagi vprašanj, ki smo jih prejeli v zadnjem tromesečju, vam pošiljamo dodatna pojasnila in odgovore na pogosta vprašanja iz prakse. Odgovore je Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (v nadaljevanju: MVI) pripravilo v sodelovanju s sodelavci z Inšpektorata RS za šolstvo in Zavoda RS za šolstvo. Ob tem naj ponovno opozorimo, da MVI lahko tolmači zakonodajo (pravilnik in zakone), ne moremo pa podajati odgovorov v zvezi z delovanjem in izpolnjevanjem različnih aplikacij za vnos ocen, katerih ponudniki in upravljavci so zasebne gospodarske družbe. V nadaljevanju podajamo odgovore na najpogostejše zastavljena vprašanja, ki so združeni po vsebinskih sklopih.

Ob tem napotujemo učitelje in vodstvo osnovnih šol, da si preberite odgovore na najpogostejša vprašanja v zvezi s Pravilnikom o ocenjevanju znanja in napredovanju učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 80/25; v nadaljevanju: pravilnik) in zadnjimi spremembami Zakona o osnovni šoli (šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23, 16/24 in 54/25, v nadaljevanju: ZOsn), ki so bili kot okrožnica posredovani po usposabljanju ravnateljev v decembru 2025 na vse šole. Osnova za odgovore na vprašanja pa je vsebinska okrožnica št. 6030-4/2025-3350-33 z dne 27. 10. 2025, z osnovnimi informacijami in pojasnili v povezavi z novim pravilnikom, ki ureja ocenjevanje.

NEOCENJENOST IN PREDMETNI IZPITI

- 1. Na šolo smo v 3. razred vpisali učenca, ki letos nima še nobene pridobljene ocene. V tem šolskem letu se je dva meseca izobraževal na drugi osnovni šoli v Sloveniji, nato so se z družino preselili v tujino (tam so živeli 4 mesece), kjer je zaradi nepoznavanja jezika obiskoval 2. razred, pridobil ni nobenih ocen. Prejšnji teden so se preselili nazaj v Slovenijo in deček je vpisan k nam v 3. razred, saj je 2. razred v Sloveniji uspešno zaključil. Načrtujemo izvedbo delnih predmetnih izpitov za standarde iz 1. ocenjevalnega obdobja. Nimamo podatka, kdaj lahko razpišemo rok za**

delni predmetni izpit. Je to lahko že sedaj med poukom, le da upoštevamo rok, da mora biti učenec (in starši) z datumom izpita seznanjen najmanj 3 dni pred izvedbo izpita? Želimo namreč, da deček čim prej osvoji standarde letošnjega leta, da bo lahko uspešno spremljal in dokončal 3. razred.

Roki za delne predmetne izpite so tako kot za predmetne izpite določeni s šolskim koledarjem, ki pa ni v času pouka, ampak v desetih delovnih dneh po zaključku pouka in v desetih delovnih dneh pred začetkom novega šolskega leta.

ZOsn namreč v 76. členu določuje, da je učenec ob koncu pouka neocenjen pri posameznem predmetu, če učitelj zaradi učenčeve odsotnosti znanja učenca ni mogel oceniti v skladu ZOsn in pravilnikom, ki ureja ocenjevanje znanja.

Učenec, ki je ob koncu pouka v šolskem letu pri enem ali več predmetih neocenjen in pri posameznem predmetu ni pridobil nobene ocene, opravlja do konca šolskega leta predmetni izpit iz teh predmetov.

Učenec, ki je ob koncu pouka neocenjen le pri posameznih temah in ni pridobil zadostnega števila ocen, skladno s pravilnikom, ki ureja ocenjevanje znanja, opravlja predmetni izpit v delu, iz katerega ni bil ocenjen.

Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena se lahko učencu, ki je neocenjen zaradi opravičenih odsotnosti (bolezni, poškodba ali drugi utemeljeni razlogi), za manjkajoči del neocenjene snovi v dogovoru z njegovimi starši prilagodijo načini in roki za ocenjevanje znanja ter število ocen. O prilagoditvah odloča oddelčni učiteljski zbor na predlog razrednika.

Glede na 76.a člen predmetni izpit torej obsega teme celotnega ocenjevalnega obdobja ali dela ocenjevalnega obdobja, v katerem je bil učenec neocenjen.

O obsegu predmetnega izpita odloči učitelj, ki predmet poučuje.

Predmetni izpit iz posameznega predmeta lahko učenec opravlja enkrat v šolskem letu v rokih, ki so določeni s pravilnikom, ki ureja šolski koledar. Starši morajo zagotoviti, da se učenec udeleži predmetnih izpitov.

V konkretnem primeru gre za opravičeno odsotnost in bi veljalo razmisliti, da se za manjkajoči del neocenjene snovi v dogovoru z njegovimi starši prilagodijo načini in roki za ocenjevanje znanja ter število ocen. O prilagoditvah odloča oddelčni učiteljski zbor na predlog razrednika.

V kolikor pa ocenite, da je potreben delni predmetni izpit, pa lahko tega opravi torej v skladu s šolskim koledarjem, torej ne v času pouka, ampak v desetih delovnih dneh po zaključku pouka in v desetih delovnih dneh pred začetkom novega šolskega leta. Zanj veljajo ista pravila kot za predmetni izpit. Če učenec opravlja delni predmetni izpit, zaključno oceno določi izpitna komisija tako, da upošteva izkazano znanje na predmetnem izpitu in predhodno pridobljene ocene med šolskim letom. Komisija učenca z zaključno oceno seznanja takoj.

2. Učenec je hudo zbolel med prvomajskimi počitnicami in ga ni več v šolo. Dobili smo informacijo, da naj bi se v šolo vrnil konec maja. Ali lahko takemu učencu damo delni predmetni izpit takoj ko se vrne k pouku?

V skladu z 14. členom pravilnika se lahko za učenca, ki je zaradi bolezni ali drugih opravičenih razlogov dlje časa odsoten, v dogovoru s starši med šolskim letom

prilagodijo načini in roki za ocenjevanje znanja ter število ocen, ki jih pridobi do konca pouka. O takih prilagoditvah ocenjevanja med šolskim letom na predlog razrednika odloči oddelčni učiteljski zbor. To pomeni, da lahko učitelji ocenijo standarde znanja do konca pouka prilagojeno in zato ni potreben delni predmetni izpit.

V kolikor učencu ne uspete oceniti vseh standardov znanja do konca pouka oz. je ob koncu pouka neocenjen le pri posameznih temah, skladno s pravilnikom, ki ureja ocenjevanje znanja, opravlja predmetni izpit v delu, iz katerega ni bil ocenjen. Glede na 76.a člen predmetni izpit torej obsega teme celotnega ocenjevalnega obdobja ali dela ocenjevalnega obdobja, v katerem je bil učenec neocenjen. O obsegu predmetnega izpita odloči učitelj, ki predmet poučuje.

Roki za delne predmetne izpite so tako kot za predmetne izpite določeni s šolskim koledarjem, ki pa ni v času pouka, ampak v desetih delovnih dneh po zaključku pouka in v desetih delovnih dneh pred začetkom novega šolskega leta.

3. Kdaj lahko dobi učenec predmetni izpit?

ZOSn v 76. členu določuje, da je učenec ob koncu pouka neocenjen pri posameznem predmetu, če učitelj zaradi učenčeve odsotnosti znanja učenca ni mogel oceniti v skladu z ZOSn in pravilnikom, ki ureja ocenjevanje znanja. Učenec, ki je ob koncu pouka v šolskem letu pri enem ali več predmetih neocenjen in pri posameznem predmetu ni pridobil nobene ocene, opravlja do konca šolskega leta predmetni izpit iz teh predmetov.

Predmetni izpit iz posameznega predmeta lahko učenec opravlja enkrat v šolskem letu v rokih, ki so določeni s pravilnikom, ki ureja šolski koledar. Starši morajo zagotoviti, da se učenec udeleži predmetnih izpitov.

V kolikor se predmetnega izpita ne udeleži, mora učenec od 3. do 9. razreda na popravni izpit v skladu s 3. odstavkom 70. člena ZOSn.

Predmetni izpiti niso namenjeni pridobivanju manjkajočih ocen pred zaključkom pouka v šolskem letu. Ravno tako niso namenjeni popravljanju zaključnih ocen predmeta ali popravljanju posamezne negativne ocene, ki jo je učenec pridobil v času pouka (iz posamezne teme). Predmetni izpiti niso nadomestek popravnih izpitov (popravljanje zaključne negativne ocene) za učence od 3. do 6. razreda, ki bi zaradi slabših ocen in odločitve učiteljskega zbora, na podlagi 69. člena ZOSn, lahko tudi ponavljali razred.

Imamo učenca, ki je neocenjen zaradi neobiskovanja pouka pri vseh predmetih. Tako bo tudi ob koncu pouka. Kako postopati?

V zvezi z neocenjenostjo učenca ob zaključku pouka pojasnujemo, da 76. člen ZOSn določa, da učenec, ki je ob koncu pouka v šolskem letu pri enem ali več predmetih neocenjen in pri posameznem predmetu ni pridobil nobene ocene, opravlja do konca šolskega leta predmetni izpit iz teh predmetov. Predmetni izpit iz posameznega predmeta lahko učenec opravlja enkrat v šolskem letu, in sicer v rokih, določenih s pravilnikom, ki ureja šolski koledar. Če je bil torej neocenjen pri vseh predmetih, je potrebno razpisati vse predmetne izpite v rokih.

Učenci od 3. do vključno 9. razreda, ki k predmetnemu izpitu niso pristopili ali predmetnega izpita niso uspešno opravili, opravljajo popravni izpit. Učenci od 3. do 8. razreda lahko popravni izpit opravljajo največ dvakrat v šolskem letu, učenci 9. razreda pa dvakrat v istem šolskem letu in štirikrat v naslednjem šolskem letu, skladno z določbami ZOSn.

Če učenec v zadnjem možnem roku iz neopravičljivih razlogov ne pristopi k opravljanju popravnega izpita, ga prekine, ali ga ne opravi uspešno, ponavlja razred ne glede na določbe 69. člena ZOsn (to pomeni, da razred ponavlja tudi učenec od 3. do 6. razreda na podlagi ZOsn in brez odločitve učiteljskega zbora). O navedenem razrednik obvesti učenca in njegove starše. Zoper ponavljanje oziroma nenapredovanje na podlagi 5. odstavka 70. člena ZOsn ni dovoljena pritožba iz 21. člena pravilnika. Ravno tako za ponavljanje po tej določbi ni potrebno soglasje ali zahteva staršev učence od 3. do 6. razreda.

Starši so dolžni zagotoviti, da se učenec udeleži predmetnih in popravnih izpitov. Če tega iz neopravičenih razlogov ne zagotovijo, gre za prekršek po 102. členu ZOsn (v povezavi s tretjim odstavkom 76.a člena ter šestim odstavkom 70. člena ZOsn), o katerem odloča pristojni inšpektorat.

4. Učenec, ki obiskuje 2. razred, od januarja skoraj ne obiskuje pouka; v šolo pride le redkokdaj, zato učiteljica ni mogla pridobiti ocen. V prvem polletju ima sicer nekaj ocen, v drugem polletju pa ga zaradi njegove odsotnosti ni bilo mogoče oceniti. Kako ravnati v tem primeru?

Neocenjeni učenci 1. ali 2. razreda v skladu s 76. členom ZOsn (neocenjenost) so lahko s strani učitelja za posamezni predmet usmerjeni na predmetni izpit. V skladu s tretjim odstavkom 70. člena pa učenci 1. in 2. razreda, če niso opravili uspešno predmetnega izpita ali sploh k predmetnemu izpitu niso pristopili, nimajo popravnih izpitov.

Če bo učitelj ocenil, da je potrebno učenca 1. ali 2. razreda usmeriti na predmetne izpite ali t. i. »delne« predmetne izpite, učenec ob zaključku pouka po 84.a členu ZOsn prejme Obvestilo o zaključnih ocenah, spričevalo pa šele, ko bo pristopil in opravil predmetni izpit. Če na predmetni izpit učenec ne pride, je potrebno zaključiti v spričevalu z opisimi ocenami z opisom doseženih standardov, kakor tudi napisati, katerih standardov ni dosegel, čeprav mu je bila dana možnost s predmetnim izpitom, da izkaže njihovo doseganje. Nato pa učenec na podlagi 1. odst. 69. člena zakona napreduje.

5. Učenec je bil neocenjen iz vseh predmetov in se ni udeležil nobenega predmetnega izpita. Ali tak učenec avtomatsko ponavlja ali moramo zanje razpisati popravne izpite?

Za takega učenca je potrebno razpisati popravne izpite takoj po koncu predmetnih izpitov (npr. če opravlja predmetne izpite v 1. roku, se popravne izpite razpiše takoj po zaključku predmetnih izpitov, saj mora imeti učenec še možnost 2. izpitnega roka za popravne izpite).

6. Kako je potrebno razporediti (predmetne in popravne) izpite?

Osnovna šola v skladu s 23. členom pravilnika podrobneje uredi način prijave, časovno razporeditev dela izpitnih komisij in potek izpitov.

Učenec, ki ima predmetne in popravne izpite, najprej pristopi k opravljanju predmetnih izpitov.

Na isti dan lahko učenec opravlja izpite iz največ treh predmetov oziroma iz enega, če ima ta izpit pisni in ustni del. Učenec se za opravljanje izpita prijavi pisno. Osnovna šola učenca o datumu in načinu opravljanja izpita obvesti najmanj tri dni pred izpitnim rokom.

Ocenjevanje znanja pri predmetnih in popravnih izpiti se izvaja skladno z načini, ki so opredeljeni v prvem odstavku 7. člena pravilnika. Način ocenjevanja pri posameznem

izpitu opredeli izpitna komisija. Poudariti pa velja, da se kljub temu ocenjevanje znanja pri popravnih izpiti pri slovenščini in italijanščini oziroma madžarščini kot maternih jezikih, tujem jeziku, jezikih okolja in matematiki izvede na način, da se učenca oceni na podlagi pisnega preizkusa znanja in ustnih odgovorov.

Pisni del izpita traja praviloma 45 minut, vendar največ 60 minut, ustni del pa lahko traja največ 30 minut. Trajanje ostalih načinov ocenjevanja določi izpitna komisija, ki znanje učenca ocenjuje, vendar ne smejo trajati več kot 60 minut.

Učenec opravlja izpite v prostorih osnovne šole, v katero je vpisan, in v rokih, ki jih določa pravilnik, ki ureja šolski koledar za osnovne šole.

Kadar se pouk posameznega predmeta izvaja po fleksibilnem predmetniku, lahko učenec opravlja izpit predhodno v roku, ki ga določi ravnatelj, vendar ne prej kot deset delovnih dni po zaključku pouka tega predmeta. V tem primeru se šteje, da je učenec izkoristil en izpitni rok. Naslednji izpitni rok je v tem primeru lahko prvi ali drugi rok v skladu s pravilnikom, ki ureja šolski koledar.

Zaključno oceno posameznega predmeta pri učencu, ki opravlja predmetni ali popravni izpit, določi izpitna komisija. Če učenec opravlja predmetni izpit le iz dela snovi v skladu s tretjim odstavkom 76. člena in 76.a členom ZOsn, ne glede na določbe 16. člena pravilnika, zaključno oceno določi izpitna komisija tako, da upošteva izkazano znanje na predmetnem izpitu in predhodno pridobljene ocene med šolskim letom. Komisija učenca z zaključno oceno seznanj tako.

NAPREDOVANJE IN PONAVLJANJE

7. Kdaj lahko učenec ponavlja razred? Ali je pri tem potrebno soglasje staršev?

Na podlagi 69. člena ZOsn v povezavi z 20. členom pravilnika lahko učenec zaradi slabših ocen, ki so posledica daljše odsotnosti od pouka, bolezni, preselitve ali drugih razlogov, ponavlja razred, če tako zahtevajo njegovi starši ali s pisno obrazložitvijo predlaga razrednik v soglasju s starši.

Učenec 3., 4., 5. in 6. razreda na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika ponavlja razred brez soglasja staršev. Učenec lahko ponavlja razred, kadar je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, čeprav mu je šola omogočila vključitev v ustrezne dejavnosti razširjenega programa za podporo in pomoč pri učenju.

Odločitev o ponavljanju od 3. do 6. razreda sprejme učiteljski zbor.

Učenec, ki je v 7. oziroma 8. razredu ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjen iz največ dveh predmetov, do konca šolskega leta opravlja popravni izpit. Če učenec popravnih izpitov ne opravi uspešno, ponavlja razred.

Učenec, ki je v 7. oziroma 8. razredu ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjen iz več kot dveh predmetov, razred ponavlja.

Učenec 9. razreda lahko opravlja popravni izpit iz več predmetov, iz katerih je ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjen. Če učenec ob koncu šolskega leta izpitov ne

opravi uspešno, lahko v naslednjem šolskem letu štirikrat opravlja popravne izpite ali ponavlja 9. razred.

- 8. Zanima nas, ali 1. alineja 20. člena pravilnika velja za vse učence od 1. do 6. razreda, ali zgolj za učence 1. in 2. razreda. Razmišljamo, ali v primeru ponavljanja učenca od 3. do 6. razreda potrebujemo pridobitev soglasje staršev glede ponavljanja razreda ali jih o tem le seznanimo s pisnim predlogom razrednika in o ponavljanju odloča učiteljski zbor na podlagi razrednikovega predloga? Ali bi lahko tudi za učence 3. do 6. razreda pridobili soglasje staršev za ponavljanje in odločanje učiteljskega zbora ni potrebno?**

Določba 20. člena pravilnika je izpeljana in temelji na ureditvi 69. ZOsn, ki govori o napredovanju, določa, da učenci v prvem in drugem obdobju razredov ne ponavljajo.

Učenci v tretjem obdobju napredujejo v naslednji razred, če so ob koncu šolskega leta pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov.

Ne glede na prvi (učenci prvega in drugega obdobja) in drugi odstavek (učenci tretjega obdobja) 69. člena ZOsn lahko učenec (od 1. do 9. razreda) zaradi slabših ocen, ki so posledica daljše odsotnosti od pouka, bolezni, preselitve ali drugih razlogov, ponavlja razred, če tako zahtevajo njegovi starši ali s pisno obrazložitvijo predlaga razrednik v soglasju s starši.

Ne glede na prvi odstavek 69. člena ZOsn lahko učenec 3., 4., 5. in 6. razreda na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika ponavlja razred brez soglasja staršev. Učenec lahko ponavlja razred, kadar je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, čeprav mu je šola omogočila vključitev v ustrezne dejavnosti razširjenega programa.

Odločitev o ponavljanju razreda sprejme učiteljski zbor. Če se učenec in starši ne strinjajo z odločitvijo o ponavljanju razreda, lahko v treh dneh po prejemu spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor. O ugovoru se odloči na način in po postopku iz 68. člena ZOsn.

- 9. Ali učenec lahko napreduje v 5. razred kljub negativni oceni ob koncu šolskega leta? Ponujena mu je pomoč v okviru šole (dopolnilni pouk in ena ura individualne pomoči, katero zagotavlja šola), ampak ni definirano, ali se 4. in 5. razred ponavljata, če je na koncu šolskega leta učenec ocenjen negativno.**

69. člen ZOsn določuje, da učenci v prvem in drugem obdobju (od 1. do vključno 6.) razredov ne ponavljajo.

Učenci v tretjem obdobju (od 7. do 9. razreda) napredujejo v naslednji razred, če so ob koncu šolskega leta pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov.

Ne glede na zgoraj zapisano pa lahko učenec zaradi slabših ocen, ki so posledica daljše odsotnosti od pouka, bolezni, preselitve ali drugih razlogov, ponavlja razred, če tako zahtevajo njegovi starši ali s pisno obrazložitvijo predlaga razrednik v soglasju s starši.

Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko učenec 3., 4., 5. in 6. razreda na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika ponavlja razred brez soglasja staršev. Učenec lahko ponavlja razred, kadar je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz

enega ali več predmetov, čeprav mu je šola omogočila vključitev v ustrezne dejavnosti razširjenega programa.

Odločitev o ponavljanju razreda sprejme učiteljski zbor. Če se učenec in starši ne strinjajo z odločitvijo o ponavljanju razreda, lahko v treh dneh po prejemu spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor. O ugovoru se odloči na način in po postopku iz 68. člena tega zakona.

Učenec 5. razreda z negativno oceno pri posameznem predmetu na podlagi 69. člena ZOsn praviloma napreduje v naslednji razen, razen, če učitelji zbor odloči o ponavljanju razreda pod pogoji, ki jih določa 4. in 6. odstavek 69. člena ZOsn.

10. Kaj napišemo v spričevalo, če je učenec v skladu s 15. členom pravilnika oproščen sodelovanja in ocenjevanja pri predmetu?

Če je učenec oproščen sodelovanja in ocenjevanja pri predmetu, se v spričevalo za ta predmet vpiše »oproščen«.

11. Kaj se učencu zapiše v spričevalo, če je učenec pri posameznem predmetu neocenjen?

Če je učenec pri posameznem predmetu neocenjen, se mu v obvestilo o zaključnih ocenah (in NE v spričevalo) za ta predmet vpiše »neocenjen«. Spričevalo se mu ob koncu pouka še ne izda, saj mora najprej opraviti predmetni izpit, če ga ne naredi, pa še popravnega. Učencu, ki predmetne oziroma popravne izpite opravi uspešno, osnovna šola izda spričevalo z zaključnimi ocenami v roku, ki je določen s pravilnikom, ki ureja šolski koledar.

12. Učenec v zadnjem možnem roku opravljanja popravnih izpitov iz neopravičljivih razlogov ni pristopi k opravljanju popravnega izpita. Kaj se mu v takem primeru napiše v spričevalo?

Učencu od 3. do 9. razreda, ki v zadnjem možnem roku opravljanja popravnih izpitov iz neopravičljivih razlogov ne pristopi k opravljanju popravnih izpitov ali opravljanje izpita predčasno prekine, se mu v spričevalo za ta predmet vpiše »ni opravil« in ponavlja razred. Pri tem velja opozoriti, da učenec 9. razreda lahko opravlja popravni izpit iz več predmetov, iz katerih je ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjen. Če učenec ob koncu šolskega leta izpitov ne opravi uspešno, lahko v naslednjem šolskem letu štirikrat opravlja popravne izpite ali ponavlja 9. razred.

13. Če je učenec ob koncu pouka neocenjen pri petih predmetih, mora opravljati pet (5) predmetnih izpitov. Pri tem je npr. uspešno opravil dva (2) izpita (pozitivna ocena), pri treh (3) predmetih pa je bil ocenjen z negativno oceno. Ali učenec zaradi že treh (3) negativnih ocen ponavlja razred, ali mu mora šola omogočiti tudi opravljanje popravnih izpitov pri teh treh predmetih? Ali je razlika v ravnanju, če gre za učence od 3. do 6. razreda oziroma za učence od 7. do 9. razreda?

V skladu s 3. odstavkom 70. člena ZOsn opravljajo popravni izpit vsi učenci od 3. do 9. razreda, ki niso pristopili k predmetnemu izpitu ali tega niso uspešno opravili. Vse učence od 3. do 9. razreda, ki niso bili uspešni pri 3 predmetnih izpiti, je tako potrebno usmeriti na opravljanje popravnih izpitov, pri čemer učenci od 3. do 8. razreda lahko popravni izpit opravljajo največ dvakrat v šolskem letu. Če učenec 9. razreda ob koncu šolskega leta izpitov ne opravi uspešno (imel je na voljo, da dvakrat opravlja popravne izpite),

lahko v naslednjem šolskem letu štirikrat opravlja popravne izpite (in obdrži status) ali ponavlja 9. razred.

14. Učenec v 7. razredu ima že tri popravne izpite, je pa tudi neocenjen iz dveh predmetov. Ali mora kljub temu, da ima več popravnih izpitov in bi lahko na podlagi teh že ponavljal, opravljati predmetne izpite?

Da, kljub temu mora opraviti še predmetne izpite, ker je bil iz predmetov, iz katerih naj bi imel predmetne izpite, neocenjen.

Ob tem naj opozorimo, da v skladu s 3. odstavkom 70. člena ZOsn opravljajo popravni izpit vsi učenci od 3. do 9. razreda, ki niso pristopili k predmetnemu izpitu ali tega niso uspešno opravili. Torej če predmetnega izpita ne opravi ali k njemu ne pristopi, ima iz teh dveh izpitov popravne izpite, kljub temu, da ima že 3 popravne izpite.

INDIVIDUALNO OCENJEVANJE

15. Učenec je bil odsoten na napovedanem pisnem preizkusu znanja iz geografije. Ali lahko ta učenec nadomestni pisni preizkus piše takoj ob vrnitvi v šolo (npr. naslednjo uro), če ima v istem tednu že napovedana dva pisna preizkusa znanja pri drugih predmetih? Ali se nadomestni pisni preizkus zaradi odsotnosti šteje v omejitve največ dveh pisnih preizkusov znanja na teden iz 10. člena pravilnika ali se to nanaša le na napovedane pisne preizkuse za oddelek?

Kot smo že pojasnili v okrožnici MVI v decembru 2025, področje individualnega ocenjevanja (odsotnih učencev na prvem pisnem preizkusu znanja) spada v domeno avtonomije učitelja. Pri tem je treba poudariti, da razlog odsotnosti (opravičljiv ali neopravičljiv) ne sme igrati vloge pri odločitvi učitelja. Učitelj se lahko odloči, da bo standarde znanja, ki jih je ocenjeval s pisnim preizkusom znanja, pri manjkajočih učencih vrednotil z drugimi načini ocenjevanja ali pa s pisnim preizkusom znanja. Verjetno bo na odločitev učitelja o načinu ocenjevanja odsotnih učencev vplivala okoliščina, kdaj se bo učenec vrnil (npr. ali se bo vrnil naslednji dan, ker je odsoten zaradi udeležbe na šolskem tekmovanju ali je zgolj neopravičeno izostal od ure ali se bo predvidoma vrnil čez dober teden, ker je bolan).

Če se učitelj odloči, da bo tudi z manjkajočimi učenci standarde znanja vrednotil na podlagi pisnega preizkusa znanja, veljajo za to ocenjevanje vse omejitve 9. in 10. člena pravilnika in pogoji, ki sicer veljajo za čas pisanja pisnih preizkusov oziroma za potek ocenjevanja znanja (v času ure pouka predmeta po urniku, v učni skupini ali v oddelku). Pravilnik namreč za take primere ne predvideva izjem ali odstopanj od predpisanih omejitev oz. pogojev. Pravilnik v 4. odstavku 10. člena (omejitve ocenjevanja) celo seznanjanje s pisnim preizkusom določa za posameznega »učenca« in ne za »učence« kot celoto učne skupine ali oddelka. Tudi zato je treba pri individualnem ocenjevanju s pisnim preizkusom znanja le-tega manjkajočemu učencu ali skupini učencev po tem, ko se vrnejo nazaj k pouku, napovedati (pet delovnih dni prej) in pri izbiri datuma pisanja pisnega preizkusa spoštovati omejitve iz 9. člena pravilnika (le en tak preizkus dnevno in največ dva v tednu).

V času pouka učenca ni dovoljeno usmeriti na pisanje preizkusa ali drugega načina ocenjevanja izven oddelka, s tem je kršena pravica učenca do obiskovanja pouka v skladu s 50. členom ZOsn. Izven oddelka učenec ne sme biti ocenjen. Lahko pa piše preizkus med šolsko uro, v oddelku, medtem ko drugi učenci delajo z učiteljem druge dejavnosti.

16. Sem učiteljica angleščina in v aktivu imamo dogovor, da učencem omogočimo izboljšavo pisne ocene. Kdaj lahko posameznim učencem omogočamo izboljševanje pisne ocene: med redno uro, med dopolnilnim poukom, po pouku? Ali se to ocenjevanje izenači z drugimi pisnimi ocenjevanji, čeprav je prostovoljno? Ali je nujno upoštevati največ dve pisni ocenjevanji v tednu? Ali na ta dan ne sme biti ustno ocenjen pri drugih predmetih?

Pravilnik ne ureja individualnega popravljanja ocen, niti predpisi ne določajo, da je učitelj popravljanje v teh primerih dolžan omogočiti. Gre za avtonomno učiteljevo odločitev, da bo dovolil popravljanje posameznih negativnih ocen oz. izboljševanje, sam tudi odloči o načinu ocenjevanja (ni potrebno, da gre za pisni preizkus). Pomembno je, da ocenjuje iste (minimalne) standarde znanja, ki jih učenec sprva ni dosegel. Če se bo odločil za pisni preizkus znanja, mora upoštevati vse omejitve iz 9. in 10. člena pravilnika.

Pravilnik določa in ureja zgolj popravljanje pisnega preizkusa znanja, če je negativnih polovica in več vseh učencev v oddelku (11. člen pravilnika, ponovitev ocenjevanja pisnih preizkusov znanja). Ponovitev pa se izvede z novim, drugim pisnim preizkusom znanja.

Podobno velja za področje individualnega ocenjevanja v primeru odsotnih učencev na prvem pisnem preizkusu znanja, ki tudi spada v domeno avtonomije učitelja. Pri tem je treba poudariti, da razlog odsotnosti (opravičljiv ali neopravičljiv) ne sme igrati vloge pri odločitvi učitelja. Učitelj se lahko odloči, da bo standarde znanja, ki jih je ocenjeval s pisnim preizkusom znanja, pri manjkajočih učencih vrednotil z drugimi načini ocenjevanja ali pa s pisnim preizkusom znanja. Verjetno bo na odločitev učitelja o načinu ocenjevanja odsotnih učencev vplivala okoliščina, kdaj se bo učenec vrnil.

Če se učitelj odloči, da bo tudi z manjkajočimi učenci standarde znanja vrednotil na podlagi pisnega preizkusa znanja, veljajo za to ocenjevanje vse omejitve 9. in 10. člena pravilnika in pogoji, ki sicer veljajo za čas pisanja pisnih preizkusov oziroma za potek ocenjevanja znanja (v času ure pouka predmeta po urniku, v učni skupini ali v oddelku). Pravilnik namreč za take primere ne predvideva izjem ali odstopanj od predpisanih omejitev oz. pogojev. Pravilnik v 4. odstavku 10. člena (omejitve ocenjevanja) celo seznanjanje s pisnim preizkusom določa za posameznega »učenca« in ne za »učence« kot celoto učne skupine ali oddelka. Tudi zato je treba pri individualnem ocenjevanju s pisnim preizkusom znanja tega manjkajočemu učencu ali skupini učencev po tem, ko se vrnejo nazaj k pouku, napovedati (pet delovnih dni prej) in pri izbiri datuma pisanja pisnega preizkusa spoštovati omejitve iz 9. člena pravilnika (le en tak preizkus dnevno in največ dva v tednu).

V času pouka učenca ni dovoljeno usmeriti na pisanje preizkusa ali drugega načina ocenjevanja izven oddelka, s tem je kršena pravica učenca do obiskovanja pouka v skladu s 50. členom ZOsn. Izven oddelka učenec ne sme biti ocenjen. Lahko pa piše preizkus med šolsko uro, v oddelku, medtem ko drugi učenci delajo z učiteljem druge dejavnosti. V času predure se pisanje preizkusa lahko omogoči, kadar je predura čas rednega pouka oziroma je z urnikom oddelka tako določeno za celoten oddelek. Z urnikom se namreč določi tedenski raspored ur pouka, tedenski raspored razširjenega programa in tedenski raspored drugega vzgojno izobraževalnega dela.

NAČINI OCENJEVANJA

17. Ali lahko učenec pridobi pri eni učni uri dve (2) oceni?

V pravilniku ni nikjer prepovedi, da se ne sme oceniti pri isti uri z več kot eno oceno, ključno pa je, katere standarde znanja učitelj pri tem ocenjuje. Če z ločenima ocenami ocenjuje različne standarde znanja (ene standarde znanja z eno oceno ter z drugo oceno druge standarde znanja), potem lahko pri isti uri učenec pridobi dve oceni. Pri tem ni pomembno, za kateri način ocenjevanja gre, pomembno pa je, da je učitelj v skladu s 5. odstavkom 7. člena načine ocenjevanja znanja načrtuje v svoji letni pripravi (za posamezne standarde znanja). Zato mora letna priprava strokovnega delavca, ki je določena v prilogi k Pravilniku o dokumentaciji v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 61/12, 51/13, 44/21, 67/24 in 16/26) med drugim vsebovati načine ocenjevanja znanja (s kriteriji ocenjevanja). Ob tem pa velja poudariti, da mora učitelj upoštevati tudi 9. in 10. člen pravilnika o ocenjevanju, kot omenjeno zgoraj.

Sicer pa je v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja in napredovanju učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 80/25) ocenjevanje znanja ugotavljanje in vrednotenje, v kolikšni meri učenec dosega v učnem načrtu določene standarde znanja. Ključen je 7. člen pravilnika, ki določuje, da se ocenjujejo:

- pisni preizkusi znanja;
- ustni odgovori;
- v osnovni šoli nastali izdelki učencev: drugi pisni izdelki (spisi, pisni sestavki, poročila, referati, načrti izdelkov idr.), likovni, tehniški, multimedijski, vizualni in drugi za predmet specifični izdelki, mapa učenčevih dosežkov (v nadaljnjem besedilu: drugi izdelki);
- izvedbe eksperimentalnih, praktičnih, gibalnih/športnih, multimedijskih in drugih za predmet specifičnih dejavnosti, demonstracij ter govornih, gibalnih, umetniških in drugih nastopov.

Ocene morajo biti pridobljene z različnimi načini ocenjevanja. Učitelj pri odločitvi o načinu ocenjevanja znanja upošteva obvezujoča navodila v učnem načrtu in didaktična priporočila k učnim načrtom za posamezni predmet. Četrty odstavky 7. členu omogoča učitelju, da ko pri posamezni uri uporablja različne načine ocenjevanja iz prvega odstavka tega členu, lahko učenca oceni le z eno oceno, in sicer na osnovi kriterijev, ki izhajajo iz standardov znanja v učnem načrtu. Tak način je torej možen, ko gre za ocenjevanje istih standardov znanja pri učni uri, vendar z različnimi načini (npr. pri matematiki izračuna učenec pisno pet računov, nato pa je še ustno vprašan teorijo, vse skupaj pa gre po učnem načrtu za iste standarde znanja). Vse načine ocenjevanja znanja učitelj načrtuje v svoji letni pripravi.

PREPISI IZ ZASEBNIH ŠOL IN OCENJEVANJE

18. Na našo šolo so se obrnili starši otroka, ki se je do sedaj šolal na Waldorfski šoli. Otrok trenutno obiskuje 5. razred. Prosimo za razjasnitev, kako je z ocenjevanjem učenca v primeru prepisa iz Waldorfske osnovne šole v javno osnovno šolo med šolskim letom (marec).

Ker Waldorfske šole nimajo številčnih ocen, me zanima:

- **Ali je javna osnovna šola v takem primeru dolžna za nazaj pridobiti oziroma določiti številčne ocene za obdobje, ko se je učenec šolal v Waldorfski šoli?**
- **Če to ni potrebno, na kakšen način javna šola na koncu šolskega leta zaključi oceno pri posameznih predmetih, če učenec v tem šolskem letu nima običajnega števila ocen?**

Šola je dolžna preveriti in oceniti vse standarde znanja, ki jih učenec mora znati za napredovanje v višji razred. Za 1. ocenjevalno obdobje lahko učitelji standarde znanja preverijo in ocenijo v večji meri pri večini predmetov, saj gre v 2. ocenjevalnem obdobju največkrat za nadgradnjo učnih standardov iz 1. ocenjevalnega obdobja. Pri tem jim je v veliko pomoč tudi znižano minimalno število ocen in različni načini ocenjevanja, ki so možni z novim pravilnikom.

V kolikor pa ne bi uspeli oceniti vseh standardov znanja, pa lahko učenec, ki je ob koncu pouka neocenjen le pri posameznih temah in ni pridobil zadostnega števila ocen, skladno s pravilnikom, ki ureja ocenjevanje znanja, opravlja predmetni izpit v delu, iz katerega ni bil ocenjen.

19. Z mesecem januarjem se je na našo šolo prepisala učenka. Bila je vpisana v 8. razred Waldorfske šole z eno negativno oceno, in sicer pri MAT. Zaradi tega smo jo vpisali v 7. razred (strinjali sta se tako učenka kot mati). Zanima nas, na kakšen način naj pridobimo ocene za 1. ocenjevalno obdobje?

Če pride do prepisa, učenca ni dovoljeno prepisati v nižji razred, ne glede na zahtevo ali soglasje staršev. Prepis je šola dolžna izvesti zakonito v skladu z 48. členom ZOsn.

V skladu s pravilnikom je ocenjevanje znanja ugotavljanje in vrednotenje, v kolikšni meri učenec dosega v učnem načrtu določene standarde znanja. Standardi znanja niso omejeni na 1. in na 2. ocenjevalno obdobje.

Pomembno je vedeti, da lahko tudi v drugem ocenjevalnem obdobju ocenite vse standarde znanja (tudi iz 1. ocenjevalnega obdobja); v drugem ocenjevalnem obdobju po učnih načrtih se standardi znanja zelo navezujejo na standarde znanja iz 1. ocenjevalnega obdobja.

Če pa ni mogoče oceniti vseh standardov znanja, lahko učenka v skladu s 76. členom ZOsn, če bo ob koncu pouka neocenjena le pri posameznih temah in ni pridobila zadostnega števila ocen (t.j. načrtovanih ocen pri predmetu), opravlja predmetni izpit v delu, iz katerega ni bila ocenjena (delni predmetni izpit).

Če učenec opravlja predmetni izpit le iz dela snovi v skladu s tretjim odstavkom 76. člena in 76.a členom ZOsn, ne glede na določbe 16. člena pravilnika, zaključno oceno določi izpitna komisija tako, da upošteva izkazano znanje na predmetnem izpitu in predhodno pridobljene ocene med šolskim letom. Komisija učenca z zaključno oceno seznanja takoj.

OCENJEVANJE KOT VZGOJNO DELOVANJE IN KRŠENJE ODLOČBE PP

20. Pri uri je bil sin nenapovedano ustno vprašan in ocenjen z nezadostno oceno (1). Do tega je prišlo po neprimernem vedenju (ruvanju s sošolcem med odmorom), ki pa po presoji ravnatelja ni predstavljalo kršitve, zato z njegove strani ni bilo ukrepanja. Učitelj je nato v odziv na to odločitev sina nenapovedano vprašal in ga ocenil. Sin ima z veljavno odločbo določeno prilagoditev, da mora biti ustno preverjanje znanja napovedano vsaj 7 dni vnaprej, kar v tem primeru ni bilo upoštevano, kljub temu da je bila šola s prilagoditvami ponovno seznanjena tudi po dodatni oceni specialne pedagoginje v februarju. Menim, da gre za kršitev odločbe ter neustrezno uporabo ocenjevanja kot disciplinskega ukrepa. Zanima me, ali je takšno ravnanje skladno z zakonodajo in strokovnimi smernicami in katere ukrepe je šola dolžna sprejeti za spoštovanje odločbe ter kako lahko zaščitim pravice sina v takem primeru.

Glede na 10. člen pravilnika se učenca lahko s pisnimi preizkusi znanja oceni največ dvakrat v tednu in enkrat na dan. Na dan, ko učenec pri določenem predmetu opravlja pisni preizkus znanja iz prve alineje prvega odstavka 7. člena tega pravilnika, se ga pri drugem predmetu ne sme oceniti še z ustnimi odgovori, lahko pa se pri drugem predmetu učenca oceni na podlagi načinov ocenjevanja iz tretje in četrte alineje prvega odstavka 7. člena tega pravilnika (v osnovni šoli nastali izdelki učencev: drugi pisni izdelki (spisi, pisni sestavki, poročila, referati, načrti izdelkov idr.), likovni, tehniški, multimedijijski, vizualni in drugi za predmet specifični izdelki, mapa učenčevih dosežkov (v nadaljnjem besedilu: drugi izdelki); ter izvedbe eksperimentalnih, praktičnih, gibalnih/športnih, multimedijijskih in drugih za predmet specifičnih dejavnosti, demonstracij ter govornih, gibalnih, umetniških in drugih nastopov).

Če je na ta dan potekal pisni preizkus znanja, torej učenec ne bi smel biti še vprašan. Ob tem pa naj opozorimo, da mora biti z datumom pisanja pisnega preizkusa znanja učenec seznanjen vsaj pet delovnih dni prej, za ostale načine ocenjevanja pa to ne velja in so lahko nenapovedani.

Zagotovo pa ocenjevanje ne more biti »kaznovalni« ukrep; ocenjevanje znanja je ugotavljanje in vrednotenje, v kolikšni meri učenec dosega v učnem načrtu določene standarde znanja, ni pa del vzgojnega ukrepanja.

Učitelji morajo odločbe o usmerjanju spoštovati. V kolikor je v njej zapisana prilagoditev napovedanega ustnega ocenjevanja, pomeni nenapovedano ustno ocenjevanje kršitev odločbe in tudi pravilnika (8. člen). Na kršitev odločbe oz. nepravilno izvajanje odločbe in verjetno tudi individualiziranega programa, je potrebno obvestiti ravnatelja, kot odgovorno osebo za zakonito delovanje šole in vseh zaposlenih ter zahtevati odpravo nastale kršitve, v tem primeru oceno, ki je bila pridobljena s kršitvijo predpisa.

VPOGLEDI

21. Na vas se obračam z vprašanjem glede pravic staršev do vpogleda v preverjanje znanja. Moja hči ima že dalj časa težave pri predmetu matematika. Zaradi tega ima tudi inštruktorja, s katerim poskušamo izboljšati razumevanje snovi in ocene. Učiteljico sem že večkrat prosila, ali bi mi lahko posredovala oziroma kopirala spraševalni list (preverjanje znanja), da bi ga lahko pregledal nekdo, ki se na matematiko bolje spozna. Učiteljica mi je odgovorila, da spraševalnega lista ne dajejo staršem v trajno last in ga zato ne bo kopirala, omogoči pa mi lahko vpogled v šoli. Zanima me, ali je takšna praksa skladna z veljavno zakonodajo oziroma predpisi na področju šolstva in ali ima starš pravico do kopije preverjanja znanja ali le do vpogleda v šoli.

Razlikovati je potrebno med preverjanjem znanja in ocenjevanjem znanja.

S preverjanjem znanja se zbirajo informacije o tem, kako učenec dosega standarde znanja iz učnih načrtov, in ni namenjeno ocenjevanju znanja. Ker gre didaktično gledano za del učnega procesa (in ne zakonskega oz. podzakonskega urejanja), je v oktobru 2025 prišlo do spremembe naslova v Pravilnik o ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 80/25), ki tako ureja ocenjevanje znanja in napredovanje učencev iz razreda v razred ter dokončanje osnovnošolskega izobraževanja, ne pa več preverjanja znanja.

Prav zato je v pravilniku urejena pravica do vpogleda in izročitve, ko gre za ocenjene pisne preizkuse oz. druge izdelke, ne pa za vprašanja, ki jih zastavlja učitelj na ustnem ocenjevanju ali ob preverjanju znanja pred ocenjevanjem. Učitelj z učenci pregleda ocenjene pisne preizkuse znanja in druge izdelke, na podlagi katerih je bila pridobljena ocena ter ocene vpiše v redovalnico. Učenec in starši imajo pravico do vpogleda v pisne preizkuse znanja ter druge izdelke, na podlagi katerih je bila pridobljena ocena, ter v pisne preizkuse znanja ter druge izdelke na predmetnih in popravnih izpitih tako, da jim osnovna šola po izvedenem ocenjevanju izroči pisne preizkuse znanja ter druge izdelke.

Učitelj med šolskim letom na govorilnih urah, na roditeljskih sestankih in pri drugih oblikah sodelovanja starše učenca seznanja z učenčevimi ocenami in njegovim individualnim napredkom. Starši imajo pravico do vpogleda v ocene v šolski dokumentaciji le za svojega otroka.

22. Ali lahko učenec pripombo na učiteljevo popravljanje pisnega ocenjevanja poda samo tisto šolsko uro, ko učitelj razdeli izdelke, ali je možno to tudi kasneje (recimo na naslednji šolski uri, potem ko doma s starši pregleda test)?

13. člen pravilnika določuje pravico do vpogleda in izročitve. Učitelj z učenci pregleda ocenjene pisne preizkuse znanja in druge izdelke, na podlagi katerih je bila pridobljena ocena, ter ocene vpiše v redovalnico. Učenec in starši imajo pravico do vpogleda v pisne preizkuse znanja ter druge izdelke, na podlagi katerih je bila pridobljena ocena, ter v pisne preizkuse znanja ter druge izdelke na predmetnih in popravnih izpitih tako, da jim osnovna šola po izvedenem ocenjevanju (in vpisu ocene v redovalnico) izroči pisne preizkuse znanja ter druge izdelke. Učitelj med šolskim letom na govorilnih urah, na roditeljskih sestankih in pri drugih oblikah sodelovanja starše učenca seznanja z učenčevimi ocenami in njegovim individualnim napredkom. Starši imajo pravico do vpogleda v ocene v šolski dokumentaciji le za svojega otroka.

UGOVOR NA ODLOČITEV O PONAVALJAVLJANJU RAZREDA IN NA OCENO

23. Kaj storiti, če se starši ne strinjajo z odločitvijo o ponavljanju razreda?

Če se učenec in starši ne strinjajo z odločitvijo o ponavljanju razreda, lahko v skladu z 21. členom pravilnika po treh (3) dneh po prejemu spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor. Ravnatelj po prejemu ugovora na odločitev o ponavljanju razreda preveri, ali je bil ugovor vložen pravočasno. Če ugovor ni vložen pravočasno, ga ravnatelj s sklepom zavrže.

Če pa je bil ugovor na odločitev o ponavljanju razreda vložen pravočasno, ravnatelj v skladu z 68. členom ZOsn najpozneje v treh dneh tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovni delavci na področju vzgoje in izobraževanja ali svetovalci Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Med člani komisije mora biti vsaj en član, ki ni zaposlen na tej osnovni šoli.

Komisija pregleda predlog razrednika za ponavljanje, dokumentacijo, ki se nanaša na ocenjevanje znanja učenca in preveri, ali je šola učencu omogočila vključitev v ustrezne dejavnosti razširjenega programa za podporo in pomoč pri učenju. Po pregledu odloči, ali bo odločitev učiteljskega zbora potrdila ali odpravila in sama odločila o napredovanju učenca. Odločitev komisije je dokončna.

Komisija mora o svoji odločitvi starše in učenca obvestiti najpozneje v osmih (8) dneh po vložitvi ugovora.

Kot je zgoraj navedeno, se postopa tudi v primeru ugovora učenca, ki se izobražuje na domu, in njegovih staršev.

24. V kolikšnem času je potrebno odločiti v primeru, ko je vložen ugovor na zaključno oceno?

Od dneva vložitve ugovora (če je oddan pravočasno) morajo biti o odločitvi komisije starši in učenec seznanjeni najpozneje v osmih (8) dneh. Opozarjamo, da ne gre za delovne dni.

Sicer pa ravnatelj po prejemu ugovora na zaključno oceno preveri, ali je bil ugovor vložen pravočasno. Če ugovor na zaključno oceno ni vložen pravočasno, ga ravnatelj s sklepom zavrže.

Če pa je ugovor vložen pravočasno, ravnatelj v skladu z 68. členom ZOsn najpozneje v treh dneh tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovni delavci na področju vzgoje in izobraževanja ali svetovalci Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Med člani komisije mora biti vsaj en član, ki ni zaposlen na tej osnovni šoli.

Komisija pregleda dokumentacijo o učenčevem znanju pri posameznem predmetu in se po pregledu odloči, ali bo o ustreznosti ocene presodila na podlagi te dokumentacije ali pa bo učenčevo znanje ponovno ocenila po postopku, ki je določen za opravljanje izpita iz tega predmeta. Odločitev komisije je dokončna.

Določbe se uporabljajo tudi za učenca, ki se izobražuje na domu.

IZPITNE KOMISIJE

25. Kdo sestavlja izpitno komisijo pri ocenjevanju učenca s posebnimi potrebami, ki se izobražuje na domu?

- **Ali je na komisiji prisotna svetovalna delavka?**
- **Ali je lahko učitelj za dodatno strokovno pomoč za premagovanje primanjkljajev, ovir oz. motenj ali učitelj za učno pomoč hkrati tudi izpraševalec oziroma predsednik ali član izpitne komisije.**
- **Ali je lahko učitelj za izobraževanje na domu izpraševalec oziroma predsednik ali član izpitne komisije?**

5. točka 25. člena pravilnika določa, da znanje učenca oceni izpitna komisija iz 5. člena tega pravilnika, ki navaja, da izpitno komisijo sestavljajo predsednik in dva člana, ki jih imenuje ravnatelj osnovne šole praviloma izmed učiteljev te osnovne šole, lahko pa za enega člana komisije ravnatelj imenuje tudi učitelja druge osnovne šole. Ni predpisano, da nosilec predmeta ali učitelj za dodatno strokovno pomoč ne bi smel sodelovati ali predsedovati izpitni komisiji. Ravnatelj imenuje komisijo iz članov, za katere presodi, da z imenovanjem ne bi bilo dvoma o nepristranskosti ali ustreznosti ocenjevanja.

8. člen Pravilnika o izobraževanju učencev s posebnimi potrebami na domu določa, da je lahko pri ocenjevanju znanja zaradi izvajanja prilagoditev, ki izhajajo iz individualiziranega programa in odločbe o usmeritvi, prisoten tudi učitelj za izobraževanje na domu, ki pa ni član izpitne komisije.

26. Ali je lahko v izpitni komisiji svetovalna delavka?

Izpitno komisijo sestavljajo predsednik in dva člana, ki jih imenuje ravnatelj osnovne šole praviloma izmed učiteljev te osnovne šole, lahko pa za enega člana komisije ravnatelj

imenuje tudi učitelja druge osnovne šole. Predlagamo, da v izpitno komisijo imenujete učitelje.

RAZNO

27. Kljub razlagi in obravnavi novega pravilnika o ocenjevanju je učitelj/ica vnesel kombinirano oceno kot ustno. Ali jo ob ugotovljeni napaki lahko popravi za nazaj?

Pravilnik NE RAZLIKUJE med ustnimi in pisnimi ocenami, ampak razlikuje med različnimi načini ocenjevanja. Kako vpisujete ocene v e-redovalnic, ni v domeni ministrstva.

28. Ali lahko ravnatelj razveljavi oceno, če vidi, da ta ni bila v skladu z zakonodajo?

Veljavni predpisi ne omogočajo, da lahko ravnatelj ali učitelj razveljavita ocene, ki bi bile pridobljene s kršitvijo veljavnih predpisov. Razveljavitev ocene je dopustna zgolj v skladu z Zakonom o šolski inšpekciji. Ravnatelj sicer zastopa in predstavlja vrtec oziroma šolo in je odgovoren za zakonitost dela. Če ravnatelj ugotovi, da je bila ocena pridobljena s kršitvijo predpisov, lahko ukrepa delovnopravno zoper kršitelja (učitelja), ki je ocenjevanje izvedel tako, da je s svojim ravnanjem kršil predpise glede ocenjevanja znanja, s tem pa tudi navodila delodajalca, kako naj opravlja svoje delo (delo mora opravljati zakonito, v skladu s predpisi). V konkretnem primeru lahko ravnatelj da učitelju navodilo, da nezakonito pridobljene ocene ne upošteva pri zaključevanju ocen, mora pa v skladu s pravilnikom učitelj izvesti ocenjevanje, s katerim oceni iste standarde znanja.

29. Gre za vprašanje ponavljanja otrok priseljencev. Našo šolo namreč letos 1. leto obiskuje učenec, ki prihaja iz Makedonije. Vključen je v 5. razred. S prilagajanjem na novo okolje je imel kar precej težav, zato je učiteljica pouk vseskozi zelo diferencirala in uporabljala raznolike oblike dela, da bi se učenec lažje vključil in napredoval. Poleg pouka slovenskega jezika smo omogočili tudi dodatno učno pomoč v okviru šole (v času pouka in po pouku), a učenec še vedno kaže več primanjkljajev na področju socialnih veščin, osvajanje učne snovi, grafomotorike, grobe motorike in ostaja pri večini predmetov neocenjen. Sestal se je oddelčni učiteljski zbor ter vodstvo in sprejeli mnenje, da bi bilo za učenca najbolje, da razred ponavlja, v okviru INA pa se mu nudi prilagoditve učnega procesa ter preverjanja in ocenjevanja znanja. Težava je v tem, da se starši s ponavljanjem ne strinjajo. Kaj storiti?

V skladu z 69.a členom Zakona o osnovni šoli so lahko učenci priseljenci iz drugih držav ob koncu pouka v šolskem letu, v katerem so prvič vključeni v osnovno šolo v Republiki Sloveniji, neocenjeni iz posameznih predmetov, vendar **lahko** vseeno napredujejo v naslednji razred. O napredovanju učenca priseljenca iz druge države, ki pri posameznih predmetih ni ocenjen, **odloča učiteljski zbor**.

Določba torej daje možnost, da učenci priseljenci lahko napredujejo v naslednji razred, tudi če so neocenjeni pri posameznem predmetu. Dokončna odločitev o napredovanju ali ponavljanju pa je v pristojnosti učiteljskega zbora.

IZOBRAŽEVANJE NA DOMU

30. Učenec se izobražuje na domu. Ali na šoli na predlog (zahtevo) staršev lahko spremenimo način ocenjevanja pri izpitih pri predmetih, za katere sta

predvidena načina s pisnimi preizkusi in ustnimi odgovori (npr. pri maternem jeziku in matematiki)? Starši se sklicujejo na 8. člen, ki govori o možnostih prilagajanja načinov ocenjevanja.

3. odstavek 25. člena pravilnika opredeljuje, da se pri slovenščini in italijanščini oziroma madžarščini kot maternem jeziku, tujem jeziku, jeziku okolja in matematiki znanje učencev, ki se izobražujejo na domu, oceni na podlagi pisnega preizkusa znanja in ustnih odgovorov. Pri drugih predmetih pa se kot način ocenjevanja znanja učencev lahko določijo tudi drugi načini ocenjevanja iz 7. člena tega pravilnika .

2. odstavek 8. člena citiranega pravilnika navaja, da se za učenca s posebnimi potrebami, ki je usmerjen v izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo z individualiziranim programom med drugim lahko prilagodi tudi način ocenjevanja znanja.

Pri tem poudarjamo, da prilagajanje načinov ocenjevanja znanja ne pomeni spremembe načinov kot jih določa pravilnik v 25. členu (na primer namesto pisnega preizkusa znanja je učenec ocenjen z načini, ki jih pravilnik opredeljuje v 3. in 4. alineji 1. odstavka 7. člena), temveč prilagajanje načinov za učenca s posebnimi potrebami pomeni:

- a) prilagajanje podajanja učiteljevih vprašanj: poudarjene ključne besede, povečan tisk, razmiki med vrsticami, kompleksna navodila razdeljena na manjše enote, vsaka naloga na svojem listu itd.
- b) prilagajanje podajanja učenčevih odgovorov: možnost ustne dopolnitve/pojasnitve pisnega odgovora, toleranca do specifičnih napak, ki izhajajo iz motnje, zapisovanje z dogovorjeno abecedo, zapisovalec itd.
- c) uporabo pripomočkov pri ocenjevanju: v dogovoru s strokovno skupino in v taki obliki, da ne vsebujejo vsebin, ki se neposredno ocenjujejo. Uporablja tiste, ki jih je učenec pripravil sam ali skupaj z učiteljem že med poučevanjem oz. učenjem, v vseh fazah pouka.

31. Ali lahko učenec s posebnimi potrebami, ki se izobražuje na domu med izobraževanjem na domu (torej doma) izdelava izdelke, ki ga prinese v šolo v ocenjevanje?

Pravilnik v 3. alineji prvega odstavka 7. člena navaja, da med načine ocenjevanja znanja lahko spadajo tudi »v osnovni šoli nastali izdelki učencev«, pri čemer navedba ne pomeni izobraževalnega programa osnovne šole, ampak dobesedni pomen, to je v prostorih osnovne šole. Torej učenec, ki se izobražuje na domu zaradi značilnosti izvajanja takega načina izobraževanja, ki so ga zanj izbrali starši (se ne izobražuje v prostorih šole), ne more izdelati izdelka v osnovni šoli, kot je opredeljeno v citirani alineji odstavka pravilnika in zato tak izdelek ne more biti ocenjen.

32. Otrok se izobražuje na domu. Po izpitu iz posameznega predmeta nas šola seznanijo z oceno. Nimamo pa možnosti, da bi se lahko nanjo pritožili, saj nas z vprašanji, ki so bila postavljena na ustnem izpitu, seznanijo šele na govorilnih urah, ki so lahko šele čez en teden. Pravilnik pravi, da je pritožbo potrebno podati v treh dneh po podani oceni. V pritožbi je potrebno natančno obrazložiti, zakaj se ne strinjamo z oceno.

- Kako bi to lahko izvedli, če informacije za obrazložitev lahko dobimo šele na govorilnih urah, na katere je potrebno čakati tudi 7 dni?
- Ali je šola s tem ravnanjem v prekršku?

- Če je, na kakšne načine nam mora omogočiti, da pravočasno pridemo do informacij, na podlagi katerih bi lahko podali pritožbo na oceno?

ZOsn v 68. členu med drugim določa, da če učenec in starši menijo, da je bil učenec ob koncu pouka v šolskem letu nepravilno ocenjen, lahko starši v treh dneh po prejemu spričevala, zaključnega spričevala oziroma obvestila o zaključnih ocenah ob koncu pouka v šolskem letu pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor. To pomeni, da je ugovor na oceno možen šele po prejemu spričevala, v katerem so zapisane vse zaključne ocene. Pravilnik pa v delu ugovora na zaključno oceno v 24. členu podrobneje ureja postopek pri ugovoru na zaključno oceno. Določbe tega člena pravilnika se uporabljajo tudi za učence, ki se izobražujejo na domu. To pomeni, da učenci, ki se izobražujejo na domu podajo lahko ugovor na posamezno zaključno oceno šele po prejetju spričevala. V skladu z 92. členom ZOsn ti učenci prejmejo spričevalo ob koncu vsakega razreda. Pozitivna ocena pridobljena na prvem ocenjevanju oziroma ocena pridobljena na ponovnem ocenjevanju (tudi negativna), predstavlja zaključno oceno predmeta. Spričevalo z vsemi zaključnimi ocenami je tako izdano po zaključku vseh ocenjevanj pri vseh predmetih. To pa pomeni, da predpisi ne urejajo izjem ali možnosti ugovora na posamezno zaključno oceno predmeta ali na negativno oceno iz prvega ocenjevanja pri predmetu (pred ponovnim ocenjevanjem znanja).

33. Učenec Rom se izobražuje na domu. Razpisani so bili vsa ocenjevanja v spomladanskem roku, ki še traja. Učenec je po vseh zapletih neobiskovanja itd, le pričel z delom in pristopil k izpitom, do sedaj je uspešno opravil vse, razen SLJ in MAT ter GUM. Ker je sedaj pri volji za delo in motiviran, čas počitnic naredi svoje, bi kljub neuspešnemu opravljanju zgornjih treh predmetov ponudili dodatni rok. Ali lahko ponudimo dodatne ponovne roke v tem obdobju za opravljanje teh treh izpitov?

V skladu s pravilnikom je v 25. členu med drugim določeno:

(6) Če učenec pri ocenjevanju znanja ne doseže minimalnih standardov znanja oziroma je negativno ocenjen pri posameznem predmetu, ima pravico do enega ponovnega ocenjevanja znanja v prvem ali drugem roku.

(7) Če se učenec ocenjevanja znanja ne udeleži v prvem roku, se ga lahko udeleži v drugem roku. Učenec, ki se ocenjevanja znanja prvič udeleži v drugem roku, ima pravico do ponovnega ocenjevanja znanja v istem roku.

(8) Učenec, ki iz opravičljivih razlogov ne pristopi k ocenjevanju znanja oziroma ponovnemu ocenjevanju znanja ali ga prekine, ima pravico do ocenjevanja znanja oziroma ponovnega ocenjevanja znanja v okviru istega roka v času, ki ga določi ravnatelj.

(9) Učenec, ki se iz neopravičljivih razlogov ocenjevanja ali ponovnega ocenjevanja znanja ni udeležil ali na ponovnem ocenjevanju znanja ni dosegel minimalnih standardov znanja oziroma je bil ocenjen negativno, izobraževanje nadaljuje v javni ali zasebni osnovni šoli iz prve ali druge alineje 5. člena ZOsn.

Roki za ocenjevanje znanja učencev, ki se izobražujejo na domu, v šolskem letu 2025/2026, so naslednji:

Datum	Rok	Učenci
2. 2. - 15. 6. 2026	1. rok	učenci 9. razreda
2. 2. - 24. 6. 2026	1. rok	učenci od 1. do 8. razreda
18. 8. - 31. 8. 2026	2. rok	učenci od 1. do 9. razreda

Učenec je bil v tem primeru najprej ocenjen v 1. roku in v tem roku ima pravico do ponovnega ocenjevanja, v kolikor je bil negativen. Lahko pa se odloči, da bi ponovno ocenjevanje imel v 2. roku (in ne v 1. roku).

Če ima ponovno ocenjevanje v 1. roku (torej skupno 2), ga v 2. roku nima več.

UČENCI S POSEBNIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI POTREBAMI

34. V primeru, da ima učenec s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami v skladu z individualiziranim programom možnost ocenjevanja v več delih, ali to pomeni, da določeno snov pri predmetu opravlja razdeljeno na več manjših delov, npr. dva in je nato v tem primeru zaključna ocena hkrati skupna ocena obeh delov (npr. pri matematiki opravlja prvi del v mesecu marcu in opravi pisni preizkus znanja ter ustne odgovore in za to prejme oceno za izbrani del učne snovi, nato pa drugi del snovi opravlja v mesecu juniju, ko ponovno opravi pisni preizkus znanja in ustne odgovore ter pridobi oceno)?

Možnosti ocenjevanja v več delih podrobneje opredeljujejo Navodila za prilagojeno izvajanje izobraževalnega programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo za delo z učenci s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami (2025). Učenec, pri katerem se primanjkljaj, ovira ali motnja sopojavlja z motnjo pozornosti s hiperaktivnostjo ali z drugo dolgotrajno boleznijo, ki je bila pri učencu prepoznana in strokovno utemeljena, lahko piše pisni preizkus v dveh delih **isti dan** (npr. ima med pisanjem pisnega preizkusa kratek vmesni odmor, ki je namenjen sprostitvi za razbremenitev velike hrbtnne mišice ter zgornjih mišic rok, hidraciji, prezračevanju prostora in odhodu na stranišče itd.; ali pa prekine pisanje po preteku ure, nadaljuje pouk v oddelku, drugi del pisnega preizkusa pa nadaljuje ob prej dogovorjeni uri). Učenec pridobi eno oceno. Izjemoma in po presoji strokovne skupine ter ob zgoraj navedenih sopojavljanjih lahko pri določenih predmetih, kjer to potrebuje, piše pisni preizkus v dveh delih **v različnih dnevih**. Učenec pridobi eno oceno. Torej, posamezni deli pisnega preizkusa se ne ocenjujejo, niti ni priporočljivo, da so terminsko zelo oddaljeni, saj gre za pisni preizkus, ki ga ostali učenci opravijo v eni šolski uri. Pomembno pa je, da strokovna skupina organizacijo take oblike ocenjevanja jasno opredeli v učenčevem individualiziranem programu.

35. Ali za učenca s posebnimi potrebami veljajo prilagoditve npr. pri branju (več časa, pripomočki za branje, bralec), če se ocenjevanje izvaja v kombinirani obliki. Na primer učenec se najprej pripravi (pisno), nato svoje odgovore ustno zagovarja.

Prilagajanje načinov ocenjevanja, kamor sodi npr. pomoč bralca, se učencu zagotavlja skladno z njegovimi posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. Prilagoditve pri ocenjevanju se zagotavljajo v tolikšnem obsegu in na tak način, da lahko učenec kljub primanjkljajem, oviram oziroma motnjam izkaže svoje znanje in se praviloma nanašajo

na vse oblike ocenjevanja, pri katerih je pisna komponenta bistvena. Prilagoditve strokovna skupina opredeli na podlagi učenčevih potreb in strokovne presoje, pri čemer izhaja iz ugotovitev, da učenca primanjkljaj pri npr. branju zaustavlja v taki meri, da brez prilagoditev ne more izkazati znanja.

To pomeni, da opredeljene prilagoditve ni mogoče avtomatično izključiti zgolj zato, ker gre za t. i. kombinirano obliko ocenjevanja, če se pri tem od učenca še vedno zahteva, da npr. bere navodila, razume besedilo nalog itd. Pri tem je treba upoštevati tudi zahtevnost in obseg besedil, strukturo nalog ter druge okoliščine posameznega ocenjevanja. O ustreznem obsegu in načinu izvedbe prilagoditev se učitelj pred izvedbo ocenjevanja posvetuje s strokovno skupino oziroma z učiteljem za dodatno strokovno pomoč, ki pozna učenčevo funkcioniranje in napredek pri usvajanju posameznih veščin, npr. branja.

36. Pri največ koliko predmetih je lahko učenec oproščen ocenjevanja v posameznem šolskem letu v primeru nenadnega/nepričakovanega hujšega poslabšanja zdravstvenega stanja (npr. bolezen, poškodba)?

Veljavna zakonodaja ne določa števila predmetov, pri katerih je učenec lahko oproščen sodelovanja in ocenjevanja. Pravilnik v 15. členu le opredeljuje pravico učencev do **oprostitve sodelovanja v celoti pri posameznem predmetu** zaradi zdravstvenih razlogov in posledično oprostitev ocenjevanja znanja pri tem predmetu.

37. Za učenca s posebnimi potrebami, ki je usmerjen kot dolgotrajno bolan otrok, je zunanja institucija izdala priporočilo, da zaradi specifik njegove bolezní potrebuje zmanjšano število ocen. Ali je taka prilagoditev skladna s 14. členom pravilnika?

Ne, ni skladna. Pravilnik v 2. točki 14. člena določa, da se lahko učencu, ki je zaradi bolezní ali drugih upravičenih razlogov dlje časa odsoten, v dogovoru s starši med šolskim letom prilagodijo načini in roki za ocenjevanje znanja ter število ocen. Torej je učenčeva odsotnost razlog za tako prilagoditev. To velja tudi za učence s posebnimi potrebami. O prilagoditvah ocenjevanja med šolskim letom za učence s posebnimi potrebami na predlog razrednika odloča strokovna skupina, ki jih opredeli v individualiziranem programu.

Da bi učencu ob upoštevanju njegovega primanjkljaja, ovire oziroma motnje omogočili ustrezne pogoje za izkazovanje znanja, pa lahko učitelji uporabljajo različne načine ocenjevanja znanja, kot jih opredeljuje pravilnik v 7. členu. Poleg tega je učiteljem pri ocenjevanju znanja v pomoč lahko 3. točka 7. člena pravilnika, ki omogoča tudi ocenjevanje znanja, pridobljenega pri medpredmetnem izvajanju dejavnosti, pri katerem učenec lahko hkrati pridobi oceno pri več predmetih, in sicer na podlagi kriterijev, ki izhajajo iz standardov znanja v učnem načrtu posameznega predmeta.

38. Za koliko se zmanjša število ocen, če je to učencu omogočeno?

76. člen ZOsn določa, da se lahko učencu, ki je neocenjen zaradi opravičenih odsotnosti, za manjkajoči del neocenjene snovi v dogovoru z njegovimi starši prilagodijo načini in roki za ocenjevanje znanja ter število ocen. O prilagoditvah odloča oddelčni učiteljski zbor na predlog razrednika.

Veljavna zakonodaja ne določa števila zmanjšanih ocen. Odločitev se sprejme individualno glede na okoliščine posameznega učenca, trajanje in obseg odsotnosti ter možnosti za izkazovanje znanja.

Pri določanju prilagojenega števila ocen mora učitelj zagotoviti, da učenec kljub zmanjšanemu številu ocen izkaže doseganje standardov znanja, zlasti minimalnih ter tistih standardov, ki so bistveni za posamezno predmetno področje.

Prilagoditve zato ne pomenijo zniževanja standardov znanja, temveč drugačno organizacijo in načrtovanje ocenjevanja glede na učenčeve okoliščine.

39. Ali se zmanjša število pisnih ali ustnih ocen?

Vsi načini ocenjevanja, kot jih v 7. členu opredeljuje pravilnik, so enakovredni.

Veljavna zakonodaja ne določa, da bi se ob prilagoditvi števila ocen zmanjševalo izključno število pisnih ali izključno število ustnih ocen. O načinu in obsegu prilagoditve se odloča individualno glede na učenčeve potrebe, značilnosti funkcioniranja, trajanje odsotnosti ter učenčevih zmožnosti za izkazovanje znanja.

Pri načrtovanju ocenjevanja učitelj upošteva tudi učenčeva močnejša področja ter načine, na katere lahko najustrežneje izkaže svoje znanje. Cilj prilagoditev je omogočiti učencu ustrezne pogoje za izkazovanje doseganja standardov znanja, ne pa zniževanje standardov znanja ali pričakovanj.

40. Ali so za učenca s posebnimi potrebami, ki se izobražuje na domu, potrebne kakšne prilagoditve pri razpisu rokov za ocenjevanje?

2. odstavek 8. člena pravilnika določa, da se za učenca s posebnimi potrebami, ki je usmerjen v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, z individualiziranim programom med drugim prilagodi organizacija, način ocenjevanja znanja in roki ocenjevanja.

Prilagajanje rokov ocenjevanja, kot navaja citirani pravilnik, podrobneje ureja 92.c člen ZOsn, ki navaja, da se ocenjevanje znanja za učenca, ki se izobražuje na domu (in je usmerjen v izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo), opravlja ocenjevanje znanja v rokih, določenih s pravilnikom, ki ureja šolski koledar za osnovne šole, lahko pa se opravlja tudi predhodno ali v dveh delih, in sicer v rokih, ki jih na predlog strokovne skupine, ki pripravlja in spremlja individualizirani program učenca s posebnimi potrebami, določi ravnatelj.

41. Kako v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja in napredovanju učencev v OŠ ocenjevati učenca s specifikom primanjkljaja, ovire oz. motnje, zaradi katere se ne more ustno izražati (npr. selektivni mutizem) ne da bi kršili določbo 9. člena pravilnika, da večina ocen ne sme biti pridobljena na podlagi pisnih preizkusov znanja.

Pravilnik v 3. členu med načeli določa *spoštovanje osebnostne integritete učencev in različnosti med njimi*. Med te različnosti sodijo tudi vzgojno-izobraževalne potrebe učencev, ki izhajajo iz njihovih primanjkljajev, ovir oz. motenj. Za učenca s posebnimi potrebami, ki je usmerjen v izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se lahko glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje z individualiziranim programom prilagodi organizacija, način ocenjevanja znanja, roki ocenjevanja, časovna razporeditev pouka ter zagotovi tudi dodatno strokovno pomoč.

Strokovna skupina glede na učenčev primanjkljaj, oviro oziroma motnjo natančno opredeli prilagoditve načinov ocenjevanja znanja v učenčevem individualiziranem programu.

Učenci s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami so namreč upravičeni do razumnih prilagoditev, s katerimi učitelji prilagajajo okolje oziroma okoliščine, da imajo zaradi motnje, oviranosti ali primanjkljaja enake možnosti za izkazovanje svojega znanja.

Določbo pravilnika, da večina ocen ne sme biti pridobljena na podlagi pisnih preizkusov znanja, je treba razumeti v povezavi z obveznostjo uporabe različnih načinov ocenjevanja znanja ter z možnostjo prilagoditev za učence s posebnimi potrebami. Če učenec zaradi svojega primanjkljaja, ovire oziroma motnje znanja ne zmore izkazati na običajen ustni način, lahko šola v okviru strokovno utemeljenih prilagoditev uporabi druge oblike ocenjevanja znanja, ki omogočajo ocenjevanje istih standardov znanja. V 7. členu pravilnik namreč določa različne načine ocenjevanja znanja, s katerimi učitelj lahko ocenjuje učenčevo znanje, ki ga učenec izrazi tudi z zapisom, pri čemer ne gre za pisni preizkus znanja. Pri tem upoštevajo tudi Navodila za prilagojeno izvajanje izobraževalnega programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo za delo z učenci s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami (2025).

42. Ali je v skladu s 7. členom Pravilnika o ocenjevanju znanja in napredovanju učencev v OŠ dopustno, da učitelj oceni govorni nastop, ki ga učenec zaradi selektivnega mutizma izjemoma posname doma ob pomoči staršev, če pravilnik določa, da se ocenjujejo izdelki, nastali v osnovni šoli?

Navodila za prilagojeno izvajanje izobraževalnega programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo (2025) na str. 22 navajajo, da *so prilagoditve pri ocenjevanju znanja* »vsaka sprememba ocenjevanja znanja, s katero se 'izenačijo pogoji' za izkazovanje naučenega in se prepreči, da bi učenčeva oviranost, motnja ali primanjkljaji vplivali na njegovo zmožnost, da pokaže svojo dejansko raven znanja in spretnosti«. Avtorji programskega dokumenta pojasnjujejo, da namen prilagoditev pri ocenjevanju znanja ni spreminjanje ali zniževanje standardov ali dajanje nepravilne oz. neupravičene prednosti učencem s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, temveč da *»prilagoditve učencu v primerjavi z njegovimi vrstniki omogočajo enake možnosti za izkazovanje znanja«*.

V primeru specifičnih značilnosti določenega primanjkljaja, ovire oziroma motnje, zaradi katerih se učenec ne (z)more ustno izražati (kot je npr. selektivni mutizem), strokovna skupina v učenčevem individualiziranem programu jasno opredeli razumne prilagoditve, s katerimi so omogočeni pogoji oziroma okoliščine, v katerih ima določen učenec zaradi motnje, oviranosti ali primanjkljaja enake možnosti za izkazovanje svojega znanja.

Individualizirani program je temeljni načrt individualizacije za konkretnega učenca, ki vsebuje globalno oceno učenčevega funkcioniranja, iz katere je jasno razvidno s katerimi oviranostmi se učenec sooča in kako določen primanjkljaj, ovira oziroma motnja vpliva na učenčevo funkcioniranje, zaradi česar potrebuje določeno (izjemno) prilagoditev.

Učenec s selektivnim mutizmom za govorni nastop celotno ali večino gradiva pripravi v šoli, na način kot se na govorni nastop pripravljajo tudi drugi učenci. Tako učitelj pridobi vpogled v njegovo razmišljanje, znanje, zmožnosti in sposobnosti. Samo izvedbo govornega nastopa pa pripravi prilagojeno v obliki posnetka v domačem, zanj varnem okolju.

43. Ali lahko izjemoma uporabimo druge načine ocenjevanja (npr. pisne, multimedijske ali druge izdelke) le za določenega učenca?

Druga točka 8. člena pravilnika med drugim pojasnjuje, da se lahko glede na učenčevo vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje z individualiziranim programom

prilagodi organizacija, način ocenjevanja in roki ocenjevanja. Vsi načini ocenjevanja, kot jih v 7. členu opredeljuje pravilnik, so enakovredni. Zato o izbiri načina ocenjevanja znanja učitelj presoja na podlagi načrtovanih standardov znanja pri določenem predmetu za določeno ocenjevanje ter učenčevih značilnosti funkcioniranja in posebnih vzgojno-izobraževalnih potreb. Pri tem upošteva tudi učenčeva močna področja in načine, na katere lahko učenec najustrezneje izkaže svoje znanje.

Če učitelj presodi, da se določen standard lahko oceni na različne načine, je ta možnost dopustna. Navodila za prilagojeno izvajanje izobraževalnega programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo za delo z učenci s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami (2025) pojasnjujejo, da ima učenec lahko možnost ustnega ocenjevanja znanja, ko v ospredju ni ocenjevanje pisne sporazumevalne zmožnosti (npr. pri nejezikovnih predmetih ali pri jezikovnih predmetih, ko se standard znanja lahko oceni na druge načine).

S spoštovanjem

Rado Kostrevc,
generalni direktor
Direktorat za predšolsko vzgojo
in osnovno šolstvo

Sandi Vrabec
vodja Sektorja za osnovno šolstvo
Direktorat za predšolsko vzgojo
in osnovno šolstvo
po pooblastilu generalnega direktorja
Številka: 020-1/2026-3350-37
Datum: 5. 6. 2026